

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. XVIII. Iisdem respondentur & alia quaedam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

ipse se fraudat, qui internum ei dissimulat receptaculum exhibere. Cæterùm vnde illi cura cordis, cui ne ipsa quidem oris circumspectio, seu manus custodia subest? non sibi miretur deesse consummationem, qui nec initium apprehendit, sed ne is quoque, qui initium iam tenere videtur, si ad medium non peruenit.]

Ex quibus intelligitur manus ab omni peccato, linguamque continendam, ceterasque quæ superius commemoratæ sunt vitiorum pestes, carnisque voluptates procul à se amandandas ei quidem, qui inter orandum cælestibus optat pasci delitiis, sponsique amplexibus licet momento perfrui experit.

CAPUT XVIII.

Iisdem respondentur & alia quedam.

NON pauci neque vulgares eo tenentur errore, ut orationis fructum sensibili deuotione metiendum arbitrentur: quasi verò ab ea destitutus atque aridus omnino oleum atque operam perdat dum sic orat. Apage istam incitiam, neque enim orationis vel bonitas vel laus aut actionum quæ ab orante fiunt, doloris peccatorum, charitatis in Deum, gratiarum actionis, & cæte-

Aa 4 rarum

376 DE ORAT. IACVLATOR.
rarum huiusmodi perfectio aut meritum
hac sensu percepta deuotione cōtinetur, vt
communi sanctorum omnium calculo rece-
ptum est. Quis enim ignorat sensibile istam
deuotionem, ad appetentem facultatē, qua
corporea est, referri, cū voluntas potentia
sit spiritualis, neque ab ea dependeat? quare
non est opus vt superius commemoratae a-
ctiones appetentem facultatem afficiant,
verū satis est, vt voluntatem ipsam feriant
atque commoueant.

Theologorum sanè omniū commune est
placitum, qui de Deo offenso concipitur do-
lorem summum esse oportere, nō intensiue
quidem (vt loquuntur) sed appretiatiue: vt
licet vehementiore quis teneatur animi æ-
gritudine, tristeturque magis ob iacturam
verbi gratiā rei familiaris, aut propinquo-
rum mortem, eamque lacrymis & eiulatu pro-
sequatur, quam ob iniuriam Deo, peccando
irrogatam, multo malit tamen millies etiam
eandem rursus subire iacturam copisque
omnibus atque amicis priuari, quā diuinæ
bonitati esse iniurius. Itaque qui sic animo
est affectus, summè is quidem dolet de pec-
cato, summè Deum appretiat, eiq; post ha-
bet omnia, quamquam neque lacrymetur,
neque clamores edat, neque exteriore signi-
ficatione vlla dolorem prodat suum, dolore
omni intus contento.

Ita qui orando, superiùs recensitis actio-
nibus diuini amoris, reliquarumque virtu-
tum, mentem exercet suam, Deoq; suppli-
cat, quamquam huiusmodi exercitio sensus
non moueantur, nihil id refert, neque illi ob
id pars vlla fructus detrahitur: Deo quippe
qui renes scrutatur corda, & satis superque
est voluntate, quæ potissima hominis pars
est, ea omnia perfici. Et certè quæ à nobis exi-
geret Deus, quod in nobis non est? quod ex-
tra immò vero supra nos, viresq; nostras po-
situm est? Neque enim in hominis potestate
est, orando inferiores animi vires ad suas a-
ctiones ciere, verbi causâ ad dolorem, ad
mœrendum, multoq; minus eas ad fletû ad
eiulatum singultusq; prouocare. At si quan-
do ea Deus impertit, cum gratiarum actio-
ne admittenda quidè sunt, at non tanti pen-
denda, vt eorum subtractione mens cõcidat,
animumque despondeat, atque orandi stu-
dium quasi fructu omni detracto abiiciat.

Quin vt benè monent etiã, rerû spiritua-
lium periti, haud rarò vberiore colligi fru-
ctum, amplioraque merita, plusque effici
precatione aridâ, siccâ, ieiunâ quæque omni
vacat solatio sensibilis deuotionis, quam
eâ quæ horum plena est atque affluens:
quod hæc illâ longè sit fortior, purior
item, atque ab omni philautiæ sorde defæ-
cator. Addit doctor Auila, haud obscurum

A a 5 esse

esse illud ipsum, præstantioris solidiorisque virtutis argumentum, arctiusque illum Deo coniunctum firmiusque adhærescere, nec ita facile ab eo diuellendum, qui superiore quàm qui priore vitur oratione. Etenim quandoquidem per se (non excipit Dei gratiam) absque vlllo spiritualium solatorum præsidio tam fortes celsasque exercet virtutum omnium inter orandum actiones: quid eum demum putemus facturum, si cælestium delectationum adsit copia, quâ tum excitetur tum roboretur? Si decertat, si vincit hostem inermis miles, quid faciet armatus? si portum tenet navis solâ remorum vi quamquam tempestate iactata ventisque restantibus, quid pacato mari iisque obsecundantibus?

Monilis
spiritu-
alis c. 3.

Idem porrò Auila priores cum pueris confert, qui matrum aut nutricum vlnis gestantur adhuc: posteriores iis qui nullo fultu adminiculo per sese ambulant. Abbas autem Blofius postquam dixisset (quod etiam in rem præsentem facit) neque distractionem mentis, quæ præter orantis voluntatem accidit, orationi fructum detrahare, neque item mentis ariditatem dum adest bona voluntas, subiicit hæc Christi Domini planè aurea ad B. Gertrudem. Vellem electis meis persuasum esse, quòd eorū bona exercitia & opera, mihi omnino placeant quando

do ipsi seruiunt expensis suis. Illi autem mihi expensis suis seruitium præstant, qui licet saporem deuotionis minimè sentiunt, fideliter tamen (vt possunt) orationes & alia exercitia pia peragunt, confidentes de pietate mea, quod ego illa lubenter & gratè suscipiam. Plerique autem sunt quibus si sapor & consolatio interna concederetur, non eis prodesset ad salutem, & meritum ipsorum valdè minueretur.] Hæc Christus Dominus, quæ quàm sint consentanea superiùs dictis, nemo non videt.

Nobis itaque posteriori oratione assuescendum, nauclerique imitandi, qui dum in alto nauigant, si eos ventus deficiat; Labore, remisq; triremem promouent. Ad eundem planè modum diuinorum solationum, celestiumq; deliciarum suauiter afflante aurâ destitutis, ad remos confugiendum. Proprioq; labore & industriâ, facultatumq; animi voluntatis atque intellectus applicatione, res omnis gerenda, perficiendaque est: quamquam non excludo sancti Spiritus opem, ventumque, qui nullo vmquam cessat tempore, vela nostra licet non ita vehementer inflare.

Concludam hoc caput aliâ, eâque postremâ responsione, magno, vt spero equidem, futura solatio, iis qui inter orandum minus sunt deuoti, minusque feruentes. His
qui-

quidem supplendum bona voluntate, eni-
tendumq; quàm maximè vt quod re ipsa nõ
assequuntur, affectu vehementi, desiderioq;
sequantur. Non est minùs Deo accepta
(quæ quidem eius est in nos summa benignitas)
bona voluntas quàm res & factum ipsum,
quando id quidem vires nostras excedit.
Non minus (inquit quidam) laetatur
Deus voluntate sanctoq; desiderio, quàm
si tota anima amore liquefacta, plenè sibi
iungeretur. Sed & id ipsum diuino cõfirmatum
oraculo traditur à Blosio. Cùm enim,
inquit, S. Virgo Gertrudis aliquando cõquereretur
quòd tãtum desiderium ad Deũ habere non
posset, quantũ habere debebat, diuinitus
edocta est, optimè Deo sufficere, si homo
verè velit & optet habere magnum desiderium,
quando modicum vel nullum desiderium in se
sentit, quia quàm magnum veller habere,
tam magnum habet coram Deo. Et Deus in
corde continènte huiusmodi desiderium
(scilicet volũtatem habendi desiderium)
libentiùs habitat quàm homo posset habitare,
in vernantibus amœnissimisq; floribus.]
Hæc Blosius.

Et sanè non est opus Deo nostra deuotio
neq; feruentior oratio, nõ nisi cor quærit, ad
illud attendit maximè, illudq; ipsum, eiusq;
desideria ab ipso pro factis habentur. Orando
itaque totum te offer Deo, præbe illi cor
tuum,

Barthol.
à marty-
ribus
Archid.
Brah.
char. in
cõpend.
spiritu-
ali c. 19.

e. 2. mo-
nilis
spiri-
tualis.

tuum, ardēter votisq̄ue omnibus expete, eo
feruore, animoq̄ue diuinæ maiestati suppli-
care quo id præstant maximè accensi Sera-
phini. Desiderium hoc tuū (ne dubita) respi-
ciet Deus, & pro facto habebit, remunera-
biturq̄ue. Quod vt enucleatiùs explicem sic
habeto.

Quoties tibi animi languor obrepit, ita
vt nec orare, nec contemplari valeas, nisi
perfunctoriè admodum, frigidè, & oscitan-
ter: perpende etiam atque etiam, quot, quā-
tiq̄ue eadem ipsa horâ existāt in quorū me-
ditatione exardescit ignis, quorumq̄; adipe Ps. 38. 4.
& pinguedine repleta mens, currit in odo-
rem caelestium unguentorum. Illis te cogi- Ps. 62. 6.
tatione ipsa, quia re non potes, adiūge, eun-
dem tibi infundi & affectum, & sensum re-
rum diuinarum, atque ipsis vehementer o-
pta: certò certius tibi persuadeas, non abitu-
rum in auras hocce desiderium tuum, exau-
dier illud, & remunerabitur qui desiderium
pauperum, & præparationem cordis eorum
exaudit pius & benignus pater, quamquam
ad opus ipsum non valeat pertingere.

Ad hæc intuere subinde, qua animi tum
demissione, tum feruore, cęlestes spiritus cō-
tinenter Dei maiestatem laudibus, canticisq̄;
prosequantur: quàm suauis, pioq̄ue concentu
occinant illud suum Trisagion Sanctus,
Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth;
Vide

Vide quibus facibus amoris ardeant, quamque promptos, agilesque se præbeant ad diuina iussa complenda minimo etiam nutu, significationeque voluntatis. Tum vsurpabis illud Ecclesiæ. Cum quibus & nostras voces vt admitti iubeas deprecamur supplici confessione dicentes Sanctus, Sanctus, Sanctus, &c. Itaque Deum affaberis.

Ex me ipso, ô Domine, nihil possum, nullus sum, orare nequeo nisi oscitanter admodum: sed me ad beatarum mentium preces, & laudes cõuerto, quod fit ab ipsis, id ipsum facere summè expeto: vtinam quemadmodum te diligant ipsi, & prædicant, possim & ego te eorum imitatione amare, & prædicare. Subinde operæ pretiũ erit cogitationem suã referre ad ea tempora, quibus videmur nobis non indignas Deo preces fuisse. Hoc enim aut simili modo compellando. Quæ tum, ô Domine, tuo afflatus numine cogitavi, volui, dixi, sensi, perfeci, eadem ipsa modò tum cogitata, tum dicta tum perfecta peruelim. Quemadmodum me tum magno animi sensu affectusque ad omnia quamquam graua tui causa perpetienda obtuli. Ita & modò offero.

Memini quàm me olim piguit peccasse, memini lacrymarum quibus stratum meum non semel irrigauit, noctium quas tum gemendo & suspirando, tum scelera mea plan-
gendo

gendo transegi. Idem mihi modò animus, voluntas eadem, licet non factum idem: sed id est supra vires. Hoc attende, ô Domine, placeat tibi desiderium meum, illo contentus esto modo, cum aliud nequeam præstare. Facillima est eiusmodi praxis, nec meriti minoris, magnòque fanè solatio futura iis, qui præ spiritus ariditate, cælestiumq; inopiã voluptatum eum tenere non possunt orandi cursum, quem optarent, quemq; sibi initio propoluerant.

CAPUT XIX.

Responsio ad eos qui queruntur defectum attentionis.

NON paucis id vsu venire certum est quod de se ipse querebatur David, & psal. 38. cor meũ dereliquit me. Neque tamẽ 13. omnibus id contingit quod de se prædicat. Inuenit 2. Reg. 7. v. 27. seruus tuus cor suũ vt oraret te oratione hac: Adeò procliuẽ est animo distrahi diffipariq; in varia, adeoq; difficile vel ad breue tempus colligere sese, cogitationesq; suas omnes ad interiora atque ad Deum solum intuendũ reuocare. Nihilominus Sanctorum Patrum auctoritate, ipsaq; ratione constat, oranti imprimis enitendum, vt sibi sit ipse præsens. Valde enim indecens est, inquit